

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	1.Kf.700.264/2024/4.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
Az alperes:	Magyar Honvédség Központ1 (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Polyecskó-Musa Magdolna kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közzszolgálati jogviszony megszüntetésével kapcsolatos közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (26. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Veszprémi Törvényszék 5.K.700.035/2023/25. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.351 (harmincezer-háromszázötvenegy) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2013. április 25. napjától állt jogviszonyban az alperessel, 2019. január 1. napjától kezdődően honvédelmi alkalmazottként. A perrel érintett időszakban a alegységlek, századnál töltött be ügykezelői beosztást.

[2] Az alperes 2021. november 11. napján – a koronavírus elleni védőoltásnak az állami és önkormányzati intézményeknél foglalkoztatottak által történő kötelező igénybeviteléről szóló 599/2021. (X. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) alapján – felszólította a felperest a SARS-CoV-2 koronavírus elleni védőoltás (a továbbiakban: védőoltás) 2021. december 1-jéig történő felvitelére. Tájékoztatta, hogy e kötelezettség alól akkor mentesülhet, ha a Szakmai Bizottság (a továbbiakban: Szakmai Bizottság) mint „foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosa” által kiadott orvosi szakvéleménnyel igazolja, hogy számára a védőoltás felvitelére egészségügyileg ellenjavalt. Figyelmeztette, hogy a védőoltás felvitelének elmulasztása illetmény nélküli szabadság elrendelését vonja maga után.

[3] A felperes a 2021. november 16. napján benyújtott kérelmében egészségügyi okra hivatkozva kérte a védőoltás felvitelére alóli mentesítését, azonban a Szakmai Bizottság a 2021. november 17. napján kelt ambuláns lapon azt állapította meg, hogy a kérelme nem indokolt, az oltás felvitelére javasolt.

[4] Az alperes 2021. december 7. napján ismét felhívta a felperest, hogy 15 napon belül tegyen eleget a védőoltás felvitelére alóli kötelezettségének. A felperes 2021. december 22. napján újabb mentesség iránti kérelmet terjesztett elő, amely alapján a Szakmai Bizottság megállapította a mentességét, így a koronavírus elleni kötelező védőoltás alóli mentesítés végrehajtásáról szóló 659/2021. MH PK számú parancs 18. pont c) alpontja alapján – mint egészségügyi okból indokolt, de előre nem meghatározható idejű felmentés – 90 napra (2022. március 31. napjáig) mentesült az oltási kötelezettség alól. A felperes 2022. március 8. napján újabb kérelmet terjesztett elő, amely alapján a Szakmai Bizottság a felperes egészségi állapotát felülvizsgálva az általa kiadott ambuláns lapon megállapította, hogy a szakmai ajánlásokat és szakorvosi dokumentumokat figyelembe véve a felperes védőoltás alóli további felmentése nem indokolt. Erre tekintettel az alperes 2022. március 16. napján ismételt felszólította a felperest a védőoltás 2022. március 11. napjától számított 15 napon belül történő felvitelére, egyúttal tájékoztatta, hogy az oltásra vonatkozó igazolás benyújtásának elmulasztása esetén 2022. április 1. napjától elrendeli az illetmény nélküli szabadságra vitelét.

[5] Miután a felperes a jelzett időpontig nem igazolta az oltás felvitelét, az alperes az határozatszám 1 számú határozatával a Korm. rendelet 2. § (8) bekezdése alapján 2022. április 1. napjától 2023. március 31. napjáig terjedő időszakra a felperes részére illetmény nélküli szabadságot rendelt el. Tájékoztatta, hogy a jogviszonyát a Korm. rendelet 2.§ (9) bekezdése alapján megszünteti, ha az illetmény nélküli szabadság elrendelésétől számítva egy év eltelt, és addig nem igazolta a védőoltás felvitelét a Korm. rendelet 2. § (5) bekezdésében

meghatározott módon, vagy a mentességét a Korm. rendelet 2. § (4) bekezdése szerinti orvosi szakvéleménnyel.

[6] Az alperes a fizetés nélküli szabadság további fennállásáról szóló, 2022. június 14. napján kelt levelében részletesen tájékoztatta a felperest az időközben hatályba lépett jogszabály-módosításokról. Külön kiemelte az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 232/H. §-át, amely a honvédelmi alkalmazottakra is kiterjesztette a védőoltás felvételének kötelezettségét. Ezen túlmenően ismertette a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő szabályozási kérdésekről szóló 2022. évi V. törvény (a továbbiakban: Kivezető tv.) felperest érintő rendelkezéseit. Tájékoztatta, hogy nem él a törvény 11. § (2) bekezdésében biztosított azon jogával, amely lehetővé tenné az illetmény nélküli szabadság 2022. június 15. napjával történő megszüntetését. Ezzel egyértelművé tette, hogy a felperessel szemben elrendelt illetmény nélküli szabadságot ezen időpontot követően is fenntartja. Végezetül ismételten felhívta a felperes figyelmét a védőoltás felvételének elmulasztásából eredő jogkövetkezményekre.

[7] Miután a felperes ezt követően sem vette fel a kötelező védőoltást, az alperes a 2022. december 16. napján kelt határozatszáma 2 számú határozatával a felperes határozatlan idejű honvédelmi alkalmazotti jogviszonyát 2022. december 17. napjával azonnali hatállyal felmentéssel megszüntette. A határozat indokolásában a honvédelmi alkalmazottak jogállásáról szóló 2018. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Haj. tv.) 6. §-ára, a honvédelmi alkalmazottak jogállásával összefüggő kérdésekről szóló 21/2018. (XII. 28.) HM rendelet 3. § (1) bekezdésére, valamint a Kivezető tv. 11. § (2) és (4) bekezdésére hivatkozott. Megállapította, hogy a honvédelmi alkalmazotti jogviszonyának megszüntetése a felperesnek felróható okból történt, és a felperest nem illeti meg végkielégítés.

A felperes keresete és az alperes védirata

[8] A felperes módosított keresetében kérte az alperes határozatszáma 2 számú határozatának bírósági felülvizsgálatát, ennek keretében a honvédelmi alkalmazotti jogviszonya jogellenes megszüntetésének megállapítását, továbbá az alperes kötelezését 1.214.058 forint összegű végkielégítés megfizetésére. Keresetének jogalapjaként a Korm. rendelet 2. § (3)-(4), (7) és (12) bekezdését, a munka törvénykönyvéről 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 55. § (1) bekezdés a) pontját, valamint a Kivezető törvény 11. § (2) és (4) bekezdését jelölte meg.

[9] Álláspontja szerint jogellenesen kötelezte az alperes a védőoltás felvételére, tekintettel arra, hogy korábban e kötelezettség alól felmentést kapott, és az egészségügyi állapota sem tette lehetővé az oltást. Ebből kifolyólag a fizetés nélküli szabadságának elrendelése is jogszabálysértően történt. Vitatta továbbá a jogviszonya megszüntetésének módját is, mivel arra a Kivezető törvény alapján az illetmény nélküli szabadság tartama alatt anélkül került sor, hogy az alperes előzetesen tájékoztatta volna a megszüntetés pontos időpontjáról. Mindezekon felül az alperes a jogviszonya megszüntetésének időpontját is tévesen határozta meg.

[10] Érvelése szerint a Kivezető törvény 11. §-a alaptörvény-ellenes, mert a járványügyi készültség megszűnése utáni időszakra is felhatalmazza a munkáltatót az oltási kötelezettség fenntartására és a kapcsolódó szankciók alkalmazására, beleértve a jogviszony végkielégítés nélkül történő megszüntetését. Álláspontja szerint ez sérti az egészségügyi önrendelkezéshez és az élethez való jogot, ami az Alaptörvény II. cikkébe, IV. cikk (2) bekezdésébe, XX. cikkébe, valamint az Oviedói Egyezmény 5. cikkébe ütközik. Az alperes eljárása elletetés az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőség követelményével és a (2) bekezdés szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalmával, valamint az Mt. 12. §-a szerinti egyenlő bánásmód követelményével is, mert hátrányosan megkülönbözteti a természetes védettséggel rendelkezőket azokkal szemben, akik a védettséget oltással szereztek meg. Mindezen okokból kérte a Kivezető törvény 11. §-ának alkotmányossági vizsgálata érdekében az Alkotmánybíróság eljárásának bíróság általi kezdeményezését.

[11] Az alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az illetmény nélküli szabadság elrendeléséről hozott határozata a jelen perben nem vizsgálható, mivel azt a felperes törvényes határidőn belül keresettel nem támadta, s ennek hiányában az oltás felvételére való kötelezése sem vizsgálható. Ezen túlmenően állította, hogy a felperes honvédelmi alkalmazotti jogviszonyát a Kivezető törvény előírásainak megfelelően, jogszerűen szüntette meg, miután a perben nem volt vitás, hogy a felperes a jogviszonyának megszűnéseig nem vette fel a védőoltást.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[12] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Megállapítása szerint a felperes nem vitatta, hogy az alperes több alkalommal is felszólította a védőoltás felvételére, ahogyan azt sem, hogy e felszólításokban megfelelő tájékoztatást kapott a védőoltás felvételének elmulasztásából eredő jogkövetkezményekről. Az sem képezte vita tárgyát, hogy a felperes a többszöri felszólítás ellenére sem igazolta a védőoltás felvételét, és a mentességére vonatkozó orvosi igazolást sem csatolt. Mindezen mulasztás jogkövetkezményeként az alperes által az illetmény nélküli szabadság elrendeléséről hozott határozat a jelen közigazgatási per keretein belül már nem volt vitatható, mert a határozatban a jogorvoslatról és annak határidejéről adott tájékoztatás ellenére a felperes a jogorvoslati jogával határidőn belül nem élt.

[13] Megállapította, hogy az alperes a felperes jogviszonyát a Kivezető tv. 11. § (2) és (4) bekezdése alapján jogszerűen szüntette meg, mivel a felperes az illetmény nélküli szabadság elrendelését követően sem igazolta a kötelező védőoltás felvételét, és nem mutatott be mentességét igazoló orvosi szakvéleményt. A Kivezető törvény pedig ilyen esetre kötelező erővel írja elő a honvédelmi alkalmazotti jogviszony végkielégítés nélküli, azonnali hatállyal történő megszüntetését.

[14] A jogviszony megszüntetésének időpontjára vonatkozó felperesi kifogásra reagálva megállapította, hogy az alperes e tekintetben is helyesen döntött. Kiemelte, hogy a Kivezető törvény értelmében a munkáltató a járványügyi készültség megszűnésének napjáig élhetett a felmentés jogával, a járványügyi készültség pedig 2022. december 18-án szűnt meg, így a jogviszonyt legkésőbb 2022. december 17-i hatállyal kellett megszüntetni. Ez azt jelenti,

hogy a felperes által hivatkozott 2022. december 19-i időpont nem áll összhangban a jogszabályi előírásokkal.

[15] A felperes azon állításával kapcsolatban, amely szerint az alperes az illetmény nélküli szabadság ideje alatt nem lett volna jogosult a jogviszonyát megszüntetni rámutatott, hogy a Kivezető törvény az illetmény nélküli szabadság idejére nem állapít meg felmentési védelmet, sőt a 11. § (4) bekezdésében kifejezetten kimondja, hogy a kérdéses rendelkezést a foglalkoztatásra irányadó jogszabálytól eltérően kell alkalmazni, külön is nevesítve e körben a jogviszony végkielégítés nélküli, azonnali hatállyal történő megszüntetésének lehetőségét.

[16] Az egyenlő bánásmód megsértésére vonatkozó kereseti érveléssel kapcsolatban kiemelte, hogy a felperes e körben nem az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényre (a továbbiakban: Ebktv.) hivatkozott, és nem jelölt meg olyan, a személyéhez fűződő védett tulajdonságot, illetve nem határozott meg olyan, vele összehasonlítható helyzetben lévő csoportot, amelyhez viszonyítva vizsgálható lett volna az alperes részéről megvalósuló jogellenes hátrányos megkülönböztetés.

[17] A Kivezető törvény felperes által állított alaptörvény-ellenességével kapcsolatban kifejtette, hogy az Alkotmánybíróság a koronavírus elleni védőoltás kötelező felvételével kapcsolatos jogszabályok Alaptörvénybe ütközését, illetve a végkielégítéshez való jogot már több határozatában is vizsgálta, és az erre vonatkozó indítványokat elutasította. Ez okból nem adott helyt az alkotmánybíróági eljárás kezdeményezésére irányuló felperesi indítványnak.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[18] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetének helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[19] A védőoltás felvételére kötelező határozat jogszerűségét vitatva kifejtette, hogy a Szakmai Bizottság 2021. december 18-án megállapította az egészségügyi okból eredő mentességét, mely döntés véglegesnek minősül, mivel a jogszabály nem ismeri az ideiglenes mentesítés fogalmát. Ennek figyelmen kívül hagyásával az alperes megsértette a Korm. rendelet 2. § (3) bekezdését. Hivatkozott továbbá arra, hogy miután 2022. március 31-ig kapott mentességet az oltás felvétele alól, így a jelzett időpontig nem lett volna ismételten kötelezhető az oltás felvételére. Mivel 2022. március 1. és 3. napjai között keresőképtelen állományban volt – azaz ezen időszak alatt mentesült a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettsége alól –, az alperesnek a Korm. rendelet 2. § (7) és (12) bekezdése, valamint az Mt. 55. § (1) bekezdés a) pontja értelmében csak 2022. március 31. napját követően lett volna lehetősége ismételten felszólítani őt az oltás felvételére, méghozzá úgy, hogy 50 napos határidőt biztosít számára (30 nap + 15 nap + 5 nap). Sérelmezte, hogy a Szakmai Bizottság – a mentességének megállapítása iránti 2022. március 8-i kérelme vizsgálata során – csupán iratok alapján hozta meg a döntését, anélkül, hogy őt személyesen megvizsgálta volna, megsértve ezzel a vonatkozó orvosi szabályokat (orvosi protokollt). Az általa ismertetett körülményekre figyelemmel a védőoltás felvétele alól véglegesen mentesíteni kellett volna, melynek elmaradása a Korm. rendelet 2. § (3)-(4) bekezdésébe ütközik. Az alperes további jogszabálysértést követett el azzal, hogy a döntését nem indokolta, ami ellentétes az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CLXXX. törvény 52. §-ában és 81. §-ában foglaltakkal.

[20] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az illetmény nélküli szabadság elrendeléséről hozott határozat jogszerűségét nem vizsgálta arra hivatkozva, hogy azt határidőn belül nem támadta meg. Véleménye szerint ez az indok nem fogadható el, miután a támadott határozat meghozatalát követően hatályba lépett Kivezető tv. azzal, hogy a jogviszony megszüntetését az illetmény nélküli szabadságon lévőkkel szemben rendelte alkalmazni, a kérdéses határozathoz többlet-jogkövetkezményt fűzött, ezáltal új jogi helyzetet teremtett. Ebben az esetben pedig a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 38. § (1) bekezdés f) pontja, valamint (2) bekezdése lehetőséget biztosít számára, hogy kérje a határozattal okozott jogsértés tényének megállapítását.

[21] Meglátása szerint az alperes a jogviszonyának megszüntetése során több ponton is megsértette a Kivezető törvény előírásait. Egyrészt a 2022. június 14-én kelt levelében – amelyben arról tájékoztatta, hogy az illetmény nélküli szabadságát nem szünteti meg 2022. június 15-i hatállyal – elmulasztotta megjelölni azt a konkrét időpontot, amikor a védőoltás felvételének hiányában a jogviszonyát megszünteti. Az illetmény nélküli szabadságról szóló határozatban a megszüntetés időpontjaként 2023. március 31. napja szerepelt, így álláspontja szerint a jogviszonyát – mivel az alperes nem határozott meg új dátumot – csak 2023. április 1. napján szüntethette volna meg, s nem 2022. december 17-én. Az ezzel ellentétes döntése sérti a Kivezető törvény 11. § (2) és (4) bekezdését, valamint a Haj. tv. 4. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 6. § (2)-(3) bekezdését és 7. § (1) bekezdését. Másrészt vitatta, hogy a Kivezető tv. hatálya alatt ne illethet meg az illetmény nélküli szabadság idejére felmentési védelem; ennek figyelmen kívül hagyásával az alperes szintén jogszabálysértést követett el. Harmadrészt az alperes jogszabálysértően határozta meg a jogviszonya megszüntetésének időpontját is, mivel a járványügyi készültség bevezetéséről szóló 283/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 283/2020. Korm. rendelet) 2022. december 18. napján vesztette a hatályát, így 2022. december 18-án 24.00 óráig még lehetősége lett volna az oltást felvenni. Ebből fakadóan az alperes a jogviszonyát legkorábban 2022. december 19-én szüntethette volna meg, nem pedig 2022. december 17. napján.

[22] Az egyenlő bánásmód megsértésének kérdésében a Haj. tv. 42. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint (6) bekezdés c) pontjára hivatkozva állította, hogy az alperes felmondása nem felel meg a Kivezető törvény előírásainak, így nem lett volna helye a jogviszonya végkielégítés nélküli, azonnali hatállyal történő megszüntetésének. Az elsőfokú bíróság megsértette a Kp. 2.§ (1) és (7) bekezdését, amikor az egyenlő bánásmód sérelmét arra hivatkozva nem vizsgálta, hogy a sérelem indokaként nem az Ebktv.-re, hanem az Alaptörvény XV. cikkére hivatkozott.

[23] Végül álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul utasította el az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló indítványát is, köteles lett volna ugyanis vizsgálni, hogy az alperes határozata nem csupán az előzőekben megjelölt jogszabályokba, hanem az Alaptörvénybe is ütközik.

[24] Sérelmezte bizonyítási indítványainak elsőfokú bíróság általi elutasítását, e tekintetben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 300. §-ának felhívásával az ügy érdemére kiható lényeges eljárási jogszabálysértésre hivatkozott, s indítványai teljesítését kérte.

[25] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezés elutasítását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perben nem vizsgálható az illetmény nélküli szabadság elrendeléséről hozott határozat jogszerűsége, és ebből következően a védőoltás felvételére kötelezés orvosi indokoltsága sem. Ezen nem változtat a felperes által hivatkozott Kp. 38. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt rendelkezés, mivel az

nem teszi lehetővé a keresetindítási határidő elmulasztásának figyelmen kívül hagyását. Hangsúlyozta, hogy a perben nem volt vitatott az a tény, miszerint a felperes nem vette fel az oltást, ez pedig megalapozta a jogviszonya megszüntetését.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[26] A fellebbezés nem alapos.

[27] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen rögzítette, az abból levont jogi következtetése és érdemi döntése helytálló; azzal az ítéltábla egyetértett.

[28] Az ítéltáblának – a fellebbezés és az ellenkérelem keretei között eljárva – elsőként abban a vitás kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróságnak az eljárása során vizsgálnia kellett-e a mentesítési kérelem elutasításával, az oltás felvételére kötelezéssel, illetve annak határidejével, valamint az illetmény nélküli szabadság elrendeléséről hozott határozattal kapcsolatos felperesi kifogásokat; másként megfogalmazva arról kellett döntenie, hogy a szóban forgó kérdések a per tárgyát képezték-e.

[29] A Korm. rendelet 2. § (7) bekezdése akként rendelkezik, hogy „[a]zt a foglalkoztatottat, aki a védőoltást nem vette fel az (1) bekezdés a), illetve b) pontjában vagy a (12) bekezdésben meghatározott határidőig, a munkáltató felhívja, hogy a védőoltást a felhívástól számított 15 napon belül vegye fel, és annak felvételét az (5) bekezdésben meghatározott módon igazolja, vagy a (4) bekezdés szerinti orvosi szakvéleményt mutassa be”. A (8) bekezdés azt mondja ki, hogy „[h]a a foglalkoztatott a védőoltást a (7) bekezdés szerinti határidőn belül nem vette fel, vagy a (4) bekezdés szerinti orvosi szakvéleményt nem mutatta be, a foglalkoztatott részére a munkáltató fizetés nélküli vagy illetmény nélküli szabadságot (...) rendel el”. Mindebből az következik, hogy az illetmény nélküli szabadság elrendelésének előfeltétele annak megállapítása, hogy a foglalkoztatott az előírt határidőn belül nem vette fel a védőoltást, és nem mutatott be olyan orvosi szakvéleményt, amely az oltás alóli mentességét igazolná. Következésképpen e körülmények a kérdéses intézkedésről hozandó határozat előzményét és ténybeli alapját képezik, így módon a mentességgel, az oltás felvételére kötelezéssel és az oltási határidővel kapcsolatos alperesi cselekmények az illetmény nélküli szabadság elrendeléséről szóló határozat elleni kereset keretében tehetők vitássá, illetve támadhatók meg.

[30] A rendelkezésre álló peradatok alapján megállapítható, hogy a felperes ugyan nyújtott be keresetlevelet az illetmény nélküli szabadságot elrendelő határozatszám1 számú határozattal szemben, azonban azt a Veszprémi Törvényszék az 1.K.700.385/2022/6. számú

végzésével visszautasította. E végzést a felperes fellebbezéssel nem támadta meg, az jogerőre emelkedett, így a vonatkozásában beállt az alaki jogerő, mely azzal a jogkövetkezménnyel jár, hogy az illetmény nélküli szabadságot elrendelő határozat felülvizsgálata iránt a felperes nem indíthat új keresetet, illetve azt egyéb módon sem teheti vitássá. Fontos kiemelni, hogy e korlátozás nem csupán magára a határozatra terjed ki, hanem azokra a tényekre is, amelyek a határozat alapját képezik. Az előző bekezdésben foglaltak alapján ide tartoznak a védőoltás felvételével kapcsolatos megállapítások, így az, hogy a felperes nem vette fel határidőben az oltást, és nem mutatott be olyan szakvéleményt, amely annak felvétele alól mentesítené. Ezen kérdések tehát a jelen perben már nem tehetők vitássá. Mindebből – ahogyan azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította – az következik, hogy a pernek nem képezte tárgyát a mentesítési kérelem elbírálásával, az oltás felvételére kötelezéssel és annak határidejével, valamint az illetmény nélküli szabadság elrendelésével kapcsolatos felperesi kifogások vizsgálata. Ekként nem foghattak helyt a felperesnek mentessége véglegességére, a mentesítési kérelemnek állítólagos nem szakszerű elbírálására, valamint a táppénzes állományát követő oltási határidő téves meghatározására vonatkozó állításai. Mivel e kérdések – a felülvizsgálhatóságuk hiányában – kívül estek a per keretein, így nem volt helye e körben bizonyítás felvételének; ennek megfelelően az elsőfokú bíróság jogszerűen mellőzte a felperes erre irányuló indítványait. Ezzel egyezően az ítéltábla ugyancsak mellőzte a felperes fellebbezésében előterjesztett bizonyítási indítványokat.

[31] Téves a felperes azon álláspontja is, amely szerint a fizetés nélküli szabadságot elrendelő határozat megtámadhatóvá vált volna azáltal, hogy a Kivezető tv. a jogviszony megszüntetését – mint szankciót – az illetmény nélküli szabadságon lévőkkel szemben rendeli alkalmazni, mondván ezzel a törvény a kérdéses határozathoz további jogkövetkezményt fűzött, ami alapot teremt arra, hogy a Kp. 38. § (1) bekezdés f) pontja alapján a határozattal okozott jogsértés tényének megállapítását kérje. Ezzel szemben az ítéltábla arra mutat rá, hogy a felperes nem terjesztett elő a Kp. hivatkozott rendelkezésére alapított ilyen tartalmú kereseti kérelmet, márpedig ez – a Kp. 2. § (4) bekezdéséből és 85. § (1) bekezdéséből következően – a közigazgatási per, illetve annak egyik válfaját képező megállapítási per előfeltétele. Ilyen kereseti kérelem hiányában a szóban forgó per lefolytatásának lehetősége fel sem merülhet.

[32] Az ítéltábla hangsúlyozza azt is, hogy a megállapítási kereseti kérelem előterjesztésének feltételeként a Kp. 38. § (2) bekezdés első mondata a következőket rögzíti: „[a]z (1) bekezdés f) pontjában meghatározott kereseti kérelem akkor terjeszthető elő, ha az a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása érdekében szükséges, és a közigazgatási tevékenység vagy a jogviszony természeténél fogva, illetve valamely más okból az (1) bekezdés a)-e) pontjában meghatározott kereseti kérelemnek nincs helye”. A jelen ügyben azonban az illetmény nélküli szabadságot elrendelő határozattal szemben helye volt a Kp. 38. § (1) bekezdés a) pontja szerinti – azaz a határozat hatályon kívül helyezése, megsemmisítése vagy megváltoztatása iránti – ún. megtámadási per megindításának, amely azonban jogerősen a keresetlevél visszautasításával zárult (jelen ítélet [30] bekezdése). Erre figyelemmel fogalmilag kizárt ugyanezen határozattal szemben a Kp. 38. § (1) bekezdés f) pontjára alapított megállapítási per indítása, amit nem befolyásol, hogy a Kivezető törvény fűzött-e a korábbiakhoz képest újabb jogkövetkezményt az illetmény nélküli szabadság elrendeléséről szóló határozathoz, vagy sem. Az ítéltábla megállapítása szerint egyébiránt új jogkövetkezmény sem állt elő, mivel a Korm. rendelet esetében is előfeltétele volt a

jogviszony megszüntetésének az illetmény nélküli szabadság elrendelése [Korm. rendelet 2. § (9) bekezdés], a Kivezető törvény hatálybalépésével tehát ebben nem történt változás.

[33] A továbbiakban az ítéltábla a felperesnek a honvédelmi alkalmazotti jogviszonyát megszüntető határozattal kapcsolatos kifogásait vizsgálta. A felperes egyrészt azt sérelmezte, hogy az alperes a 2022. június 14-én kelt levelében nem jelölte meg azt a konkrét időpontot, amikor a jogviszonyát a védőoltás felvételének elmulasztása esetén megszünteti. Érvelése szerint, mivel az illetmény nélküli szabadságot elrendelő határozatban a megszüntetés időpontjaként 2023. március 31. napja szerepel, ezért az alperesnek legkorábban 2023. április 1-jén lehetett volna megszüntetnie a jogviszonyát. A felperes álláspontja téves, amellyel összefüggésben az ítéltábla arra mutat rá, hogy sem a Kivezető törvény 11. § (2) bekezdése, sem más rendelkezése nem írja elő a munkáltató számára, hogy amikor a foglalkoztatottat arról tájékoztatja, hogy nem él az illetmény nélküli szabadság 2022. június 15-i megszüntetésének lehetőségével, egyúttal arról is tájékoztatnia kellene, hogy a jogviszonyát – ha a védőoltást továbbra sem veszi fel – a fizetés nélküli szabadságot elrendelő határozatban megjelölt időpontban, vagy a 283/2020. Korm. rendelet hatályvesztésének napján szünteti-e meg, ez utóbbi esetében is megjelölve annak konkrét dátumát. Ilyen jogszabályi kötelezettség már csak azért sem lehetséges, mert a kérdéses döntés meghozatala időpontjában még nem volt ismert, hogy a 283/2020. Korm. rendelet mikor veszíti hatályát, az ugyanis a járványhelyzet alakulásától függött; ennek megfelelően a jogalkotó a kérdéses időpontot többször is módosította. A levél megküldésekor például a 283/2020. Korm. rendelet hatályvesztésének időpontja még 2022. június 18. napja volt, s az csak a megküldést követően, 2022. június 17. napjától módosult 2022. december 17. napjára. Vagyis az alperes a levél megküldésekor még nem tudhatta, hogy a 283/2020. Korm. rendelet végül az utóbbi időpontban veszti hatályát. Mindezek fényében helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor nem értékelte jogszabálysértésként a felperes által sérelmezett tájékoztatás elmaradását.

[34] A tájékoztató levél kapcsán egyébiránt megállapítható, hogy abban az alperes – a Kivezető törvény 11. § (4) bekezdése alapján – tájékoztatta a felperest arról, hogy amennyiben nem igazolja a védőoltás felvételét, úgy a jogviszonyát a járványügyi készültség megszűnésének napjával, vagy az illetmény nélküli szabadság elrendelésétől számított egy év elteltével szünteti meg. Ez azt jelenti, hogy a felperes megfelelő tájékoztatást kapott a védőoltás felvételének vagy a mentesség igazolásának elmaradása esetére a várható jogkövetkezményekről. Nem alapos az arra való hivatkozása, hogy az alperes a jogviszonya megszüntetésekor ne térhetett volna el az illetmény nélküli szabadságot elrendelő határozatban az annak utolsó napjaként megjelölt 2023. március 31-i időponttól, e határozatot ugyanis az alperes még a Korm. rendelet alapján hozta meg, amelyet azonban a jogalkotó időközben hatályon kívül helyezett. Az annak helyébe lépő Kivezető törvény pedig felhatalmazta az alperest arra, hogy a határozatban foglalttól eltérő időpontban szüntesse meg a felperes jogviszonyát. Az alperes e lehetőségről és a fent írtak szerint a jogviszony megszüntetés várható időpontjáról – ha nem is a konkrét időpont feltüntetésével (ami a fent írtak szerint nem volt lehetséges), de a jogszabály által előírt lehetséges időpontokra utalással – tájékoztatta a felperest. Mindezekből következően az alperes a vitatott eljárásával nem sértette meg az Mt.-ben rögzített jóhiszeműség és tisztesség elvét, valamint a joggal való visszaélés tilalmát kimondó rendelkezéseket.

[35] A felperes álláspontja szerint az alperes a honvédelmi alkalmazotti jogviszonya megszüntetésének időpontját tévesen határozta meg. Érvelése szerint, mivel a 283/2020. Korm. rendelet 2022. december 18-án veszítette hatályát, e napon éjfélig, azaz 24.00 óráig még lehetősége lett volna a védőoltás felvételére, ennek következtében pedig az alperes legkorábban 2022. december 19. napján szüntethette volna meg a jogviszonyát. Megállapítható, hogy a felperes e hivatkozása ellentétben áll a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (7) bekezdésével. A hivatkozott rendelkezés kimondja, hogy „[a] hatályvesztés napjának meghatározása esetén a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a nap kezdetén veszti hatályát”. Mivel a perbeli esetben a 283/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet a 3. §-a szerint 2022. december 18. napján veszítette a hatályát, ebből az előbbieket figyelembe véve az következik, hogy a hatályvesztés már a jelzett nap kezdetén, azaz 00.00 órakor bekövetkezett, ez pedig azt jelenti, hogy mivel az alperes a jogviszonyt a járványügyi készültség megszűnésének napjával kívánta megszüntetni, ennek az időpontja csak 2022. december 18. napjának 00.00 óráját megelőző időpont, azaz 2022. december 17. napja lehetett. Ebből az következik, hogy az alperes jogszerűen szüntette meg ezen időpontban a felperes jogviszonyát. Ezzel szemben tévesen állította a felperes, hogy 2022. december 18. napján 24.00 óráig még lehetősége lett volna az oltási kötelezettségének eleget tenni, mert valójában erre az előző nap 24.00 óráig volt lehetősége. Egyébiránt a felperes nem igazolta, hogy a jelezett időpontig felvette volna az oltást, így az erre való hivatkozása csak teoretikus, amelynek emiatt sincs jogi relevanciája.

[36] A felperes a fellebbezésében azt is alaptalanul állította, hogy az illetmény nélküli szabadsága idejére felmentési védelem illette volna meg. A felmentési védelem körébe tartozó eseteket a Haj. tv. 4. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 65. § (3) bekezdése sorolja fel, mégpedig taxatív módon. Megállapítható, hogy ezek között a fizetés nélküli szabadság – mint munkajogilag védendő élethelyzet – nem szerepel, így a felperest eleve nem illette meg ilyen védelem. A felperes e hivatkozása azonban ezen túlmenően is alaptalan. A Kivezető törvény 11. § (4) bekezdése ugyanis az illetmény nélküli szabadságon lévő foglalkoztatottra nézve azt mondja ki, hogy „[a] munkáltató – a foglalkoztatásra irányadó jogszabálytól eltérően – a (2) bekezdés hatálya alá tartozó foglalkoztatott jogviszonyát – a foglalkoztatott végkielégítésre való jogosultsága nélkül – felmentéssel, illetve felmondással azonnali hatállyal megszüntetheti (...) a járványügyi készültség megszűnésének napjával, vagy ha a fizetés nélküli szabadság 599/2021. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti elrendelésétől számítva egy év eltelt”. A jogviszony e rendelkezés alapján történő megszüntetésének esetére tehát a Kivezető tv. a „foglalkoztatásra egyébként irányadó jogszabályi rendelkezésektől” való eltérés megengedésével kifejezetten lehetővé teszi a felmentési védelemre vonatkozó szabályok mellőzését, így, ha a felperest meg is illette volna ilyen védelem, arra a perbeli esetben akkor sem hivatkozhatna. Az idézett rendelkezésből ezen túlmenően az is következik, hogy a kérdéses jogcímen történő jogviszony megszüntetés esetén a foglalkoztatott részére végkielégítés sem jár. Ezt expressis verbis mondja ki, amit azzal is megerősít, hogy az említett jogcímen történő jogviszony megszüntetést a „foglalkoztatásra egyébként irányadó szabályoktól” való eltérés megengedésével kiveszi a Haj. tv. végkielégítést előíró 42. § (1) bekezdés a) pontjának hatálya alól. Mindezek alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, miszerint az alperes nem sértett jogszabályt azzal, hogy végkielégítés megfizetése nélkül szüntette meg a felperes jogviszonyát.

[37] Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy a perbeli esetben nem volt vizsgálható az egyenlő bánásmód követelményének megsértése. E körben azonban annyiban pontosítandó az ítélet indokolása, hogy a felperes – az elsőfokú bíróság által megállapítottakkal ellentétben – valójában megjelölt egy olyan tulajdonságot, amelyre figyelemmel őt a munkáltató az összehasonlítható helyzetben lévő más foglalkoztatottakkal szemben álláspontja szerint megkülönböztette, amikor természetes immunitással rendelkezőként azt kifogásolta, hogy az alperes különbséget tett a természetes védettséggel és az oltóanyag miatti védettséggel rendelkezők között (kereset 11. oldal 3. bekezdés). Ezzel kapcsolatban azonban megállapítható, hogy valójában nem az alperes, hanem maga a jogszabály tett különbséget az említett foglalkoztatottak között [Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés], így e különbségtétel nem róható fel az alperesnek diszkriminációt megvalósító magatartásként. Mindemellett az is megállapítható, hogy a természetes immunitással rendelkezők az általános társadalmi megítélés szerint nem minősülnek sérülékeny társadalmi csoportnak, továbbá az immunitás nem az egyén személyiségének lényegi vonása [4/2017. (XI. 28.) KMK vélemény 3. pont], hanem pusztán egy fizikai jellemzője, amelyhez nem kapcsolódik negatív értékítélet, illetve társadalmi stigmatizáció. Mindezeknél fogva a kérdéses tulajdonság nem minősül az Ebktv. keretében meghatározott védett tulajdonságnak.

[38] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a Kivezető tv. 11. §-a nem vet fel olyan alkotmányossági aggályokat, amely indokolnák az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését. Az Alkotmánybíróság a Kivezető tv.-t a felperes által felhozott alkotmányos kifogások szempontjából ugyan önállóan még nem vizsgálta (kivéve a sztrájkjog kérdését), ugyanakkor megállapítható, hogy a Kivezető törvénynek a felperes által kifogásolt rendelkezései – amelyek a foglalkoztatotti jogviszony megszüntetésének terhe mellett írják elő az oltás felvételét – megfeleltethetők a Korm. rendelet hasonló tartalmú rendelkezéseinek, amelyeket viszont az Alkotmánybíróság már vizsgált. Ezek kapcsán megállapította, hogy a kérdéses rendelkezések nem sértik a felperes által is hivatkozott élethez, valamint az egészségügyi önrendelkezéshez fűződő jogokat (3128/2022. (IV. 1.) AB határozat [124]-[126], [148] bekezdés). A felperes amiatt is állította a Kivezető tv. alaptörvény-ellenességét, mert az a járványügyi készültség megszűnése után ad lehetőséget a szankciók alkalmazására úgy, hogy a szankció fenntartásának jogát átadja a munkáltató részére. Ennek kapcsán az ítéltábla utal az Alkotmánybíróság előbbiekben hivatkozott határozata [131] bekezdésére, amely rögzíti, hogy „(...) a közegészségügyi célok elérése – így különösen egy súlyos járvány megfékezése, következményeinek enyhítése – indokolhatja akár a kényszerítő jogi eszközök alkalmazását is”. E megállapításból az következik, hogy önmagában a közegészségügyi célok elérése is elegendő indokot jelent a Korm. rendeletben, illetve az annak rendelkezéseit tovább vivő Kivezető tv.-ben szereplő kényszerítő jogi eszközök (védőoltás felvételének előírása, a védőoltás elmaradása esetére szankció előírása) alkalmazására. A járványhelyzet csupán egy speciális válfaját képezi azon eseteknek, amelyek indokoltá teszik az említett eszközök alkalmazását, még ha erre „különös” okot is szolgáltat. Ez tehát azt jelenti, hogy a járványhelyzet elmúltával is lehetőség van csupán a közegészségügyi célok elérése érdekében a felperes által kifogásolt intézkedések jogszabály általi fenntartására, amint az a Kivezető tv. esetében történt. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki az álláspontját abban a kérdésben is, hogy az alkotmánybírósági gyakorlat szerint önmagában a végkielégítés jogszabályban történt megvonása nem vet fel alkotmányossági aggályokat (3192/2022. (IV. 29.) AB határozat [47] bekezdés). Összegzésként az ítéltábla – helytállóan tartva az

elsőfokú bíróság álláspontját – úgy ítélte meg, hogy a Kivezető tv. 11. §-a kapcsán a felperes által felhozott alkotmányos aggályok nem indokolják az Alkotmánybírósághoz fordulást.

[39] A fent kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[40] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése által felhívott 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére. A másodfokú perköltség mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontjára, 3. § (1) bekezdésére, (2) bekezdés a) pontjára és (5) bekezdésére figyelemmel a pertárgy értékéből kiindulva – összegszerű felszámítás hiányában mérlegeléssel – állapította meg; értékelve az ügy bonyolultságát, a fellebbezési ellenkérelem elkészítésének munka- és időigényét, valamint a fellebbezés tárgyaláson kívül történt elbírálását.

[41] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése szerint meghatározott mértékű (48.562 forint) fellebbezési illeték a felperes Pp. 525. § (1) bekezdése és 95. § (1) bekezdése szerinti személyes költségmentessége folytán a Kp. 99. § (3) bekezdése által felhívott 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[42] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. §-a értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[43] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. január 21.

dr. Antal Regina s. k.	dr. Oláh Zsolt s. k.	dr. Koós Szabolcs s. k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró